

Firoozeh Bazrafkan
info@firoozehb.com

Justitsminister Peter Hummelgaard
Slotsholmsgade 10, 1216 København K

Kære Peter Hummelgaard

Jeg gør venligst opmærksom på, at jeg endnu afventer svar på en række spørgsmål, jeg har stillet vedrørende koranloven i syv breve sendt i perioden 1. oktober til 18. november 2024.

Ministeren har hidtil kun besvaret nogle få af mine spørgsmål. Således har Justitsministeriet på ministerens vegne svaret, at ministeren afviser at ville foretage vurderinger af konkrete kunstværker, i forhold til om offentliggørelse af disse ville kunne resultere i tiltale af kunstneren for overtrædelse af koranloven (straffelovens § 110 e, stk. 2). Ministeriet har desuden svaret, at ministeren afviser at ville foretage en sådan vurdering, selv om den pågældende kunstner eller andre tilbyder at dække ministeriets udgifter i forbindelse med vurderingen.

Konklusionen på disse svar er, at man som kunstner i Danmark ikke kan vide, hvorvidt man overtræder loven, hvis man offentliggør et kunstværk, hvori der indgår en koran eller elementer heraf. Ifølge ministeren kan lovligheden nemlig kun afgøres ved en retssag. Omkring en sådan retssag vil der ovenikøbet gælde nogle ganske særlige forhold:

1. Pga. koranlovens placering i straffelovens kapitel 12 vil retssagen omhandle landsforræderi.
2. Ifølge ekspertudsagn åbner loven for, at udfaldet af en sådan retssag kan påvirkes af offentligheden gennem omgivelsernes reaktioner på det givne kunstværk.

De færreste vil risikere en sådan retssag og en dom for landsforræderi alene for at fremvise et kunstværk. Desuden vil en sådan retssag trække ud i årevis og være forbundet med betydelige økonomiske, karrieremæssige, tidsmæssige, personlige og sociale omkostninger. Medmindre ministeren kan præsentere konkrete eksempler på lovlige kunstværker, hvori der indgår koran(er) eller dele heraf, vil jeg derfor konkludere, at ministeren er enig med mig i, at der i Danmark nu eksisterer et de facto forbud mod enhver form for kunst, hvori der indgår en koran eller elementer heraf.

Henset til dette finder jeg det særdeles påkrævet, at ministeren besvarer mine ubesvarede spørgsmål. Jeg rykkede for svar den 28. november 2024, hvor jeg sendte en opsummering af mine spørgsmål til ministeriet. Senere samme dag modtog jeg svar på nogle af spørgsmålene, men som nævnt er de fleste stadig ubesvarede. Disse ubesvarede spørgsmål angår bl.a. salg og udstilling af værker, hvis offentliggørelse skønnes at overtræde koranloven, samt hvorvidt overtrædelse af koranloven kan medføre frakendelse af borgerrettigheder.

Jeg vedhæfter opsummeringen igen og ser frem til ministerens svar.

Med venlig hilsen
Firoozeh Bazrafkan

Kære Peter Hummelgaard

I breve den 1. okt., 1. nov., 4. nov., 11. nov., 13. nov., 14. nov., og 18. nov. har jeg sendt i alt syv kunstværker til strafferetlig vurdering. Jeg har i brevene stillet spørgsmål til de enkelte værker samt spørgsmål af mere generel karakter.

Herunder har jeg opsummeret alle mine spørgsmål, da jeg håber, at det kan fremme ministerens besvarelse. Hvornår kan jeg forvente svar? Hvis ministeren ikke ønsker at besvare mine spørgsmål, beder jeg om at få oplyst, hvilken lovhjemmel, der lægges til grund for afvisningen.

Opsummering af spørgsmål:

Kan man få rådgivning mod betaling?

SKAT tilbyder borgere og virksomheder at få et bindende svar omkring lovligheden af konkrete handlinger i forhold til skattelovgivningen. Det giver mulighed for at få svar om lovligheden af en handling, inden man foretager den. Prisen for et sådant svar hos SKAT er 400 kr.

- Vil justitsministeren tilbyde en lignende ordning til borgere og/eller virksomheder, for så vidt angår vurdering af kunstværkers lovlighed i forhold til koranloven (straffelovens § 110 e, stk. 2)?

Hvor afgørende er tidspunktet for produktion og behandling?

Ministeriets besvarelse af 24. oktober giver udtryk for, at koranloven ikke forbyder selve offentliggørelsen af et værk, men kun den behandling, som finder sted i forbindelse med, at værket bliver skabt. Betyder dette:

- at et kunstværk, som er produceret før koranlovens ikrafttræden ikke kan medføre overtrædelse af koranloven?
- at der i forbindelse med skabelsen af kunstværker efter koranlovens ikrafttræden lovligt kan anvendes elementer (eksempelvis iturevne stykker af en koran), der er et resultat af en utilbørlig behandling af koranen, hvis blot den utilbørlige behandling (ex. iturivningen) har fundet sted, inden koranloven trådte i kraft?

Har justitsministeren indflydelse eller ej?

Det var justitsministeren selv, der tog initiativ til indførelsen af koranloven, og det var også justitsministeren, der ønskede koranloven placeret i kapitel 12, som bemyndiger justitsministeren til at træffe beslutning om retsforfølgelse. Men i en artikel i Politiken den 6. november ([link](#)) citeres ministeren for følgende:

"Konkrete sager vil i første omgang skulle efterforskes af politiet og vil i sidste ende skulle afgøres ved domstolene. Det er ikke min opgave som justitsminister at komme med den slags forhåndsvurderinger. Af principielle grunde er jeg meget tilbageholdende med at udtale mig om konkrete sager, der er eller kan komme under behandling hos myndigheder på Justitsministeriets område".

- Justitsministerens udtalelse i Politiken giver indtryk af, at ministeren på ingen måde vil være involveret i vurderingen af en straffesag vedrørende overtrædelse af koranloven. Er det korrekt opfattet? (i bekræftende fald, se nedenstående spørgsmål)
- Er justitsministeren ikke involveret i vurderingen af nogen straffesager overhovedet under straffelovens kapitel 12?

Kan overtrædelse af koranloven fratage normale borgerrettigheder?

Koranloven indgår i straffelovens kapitel 12 om "Landsforræderi og andre forbrydelser mod statens selvstændighed og sikkerhed"

- Hvilke konsekvenser kan det få for en borgers muligheder for at søge job i det offentlige, tiltræde stillidshverv, søge legater, gøre tjeneste i totalforsvaret, få indrejse-, arbejds- eller opholdstilladelse i andre lande end Danmark, hvis borgeren bliver enten retsforfulgt eller dømt for en lovovertrædelse, som hører under straffelovens kapitel 12 om landsforræderi?

Bliver lovligheden afgjort af omgivelserne?

I radioprogrammet "Kulturen på P1" den 7. november ([link](#)) gives udtryk for at justitsministeren ikke på forhånd kan vurdere, hvorvidt et kunstværk bør føre til retsforfølgelse, fordi hvorvidt kunstværket udgør en fare, afhænger af omgivelserne, fx. den aktuelle trusselssituation, i tidspunktet for offentliggørelsen af kunstværket.

- Er dette korrekt?
- Hvis svaret på ovenstående spørgsmål er ja: Hvordan man som kunstner tage ansvar for, om et kunstværk overtræder koranloven eller ej? Kunstværker bliver sjældent produceret samme dag, som de bliver offentliggjort. Desuden har kunstnere ikke adgang til efterretningsmæssige informationer om trusselsniveauer eller andre lignende oplysninger og kan derfor heller ikke kunne forventes at forholde sig til dette.
- Vil det være muligt for en gruppe borgere at ulovliggøre et kunstværk ved slet og ret at skabe en risikosituation i forbindelse med værkets offentliggørelse?

Spørgsmål i relation til konkrete teknikker og kunstformer:

- Teknikken "decoupage" handler om at beklæde/dække en genstand med et materiale. Kan ministeren svare på, om det som udgangspunkt er en overtrædelse af koranloven at beklæde en genstand med sider, der er revet ud af en koran (efter koranlovens ikrafttræden)?
- Må materiale fra en koran bruges til formgivning af nye genstande, eller afhænger det af, hvilken genstand, der bliver skabt?
- Der findes en kunstform kaldet "objektkunst", hvor man anvender eksisterende ting, fx. hverdagsgenstande. Tingene modificeres eller præsenteres på en måde, så de bliver til symboler eller kommentarer og dermed giver beskueren nye perspektiver på tingenes betydning. Er det som udgangspunkt ulovligt i kunstnerisk sammenhæng at sætte en koran, eller elementer af en koran, i sammenhæng med andre ting?
- Der findes en kunstform kaldet "installation". En installation kan have et interaktivt formål og invitere beskueren til at interagere med kunstværket (ex. starte en blender med en svømmende guldfisk indeni).
- Kan en kunstner gøres ansvarlig for en utilbørlig behandling af et kunstværk, der involverer en koran, hvis kunstværket i sig selv ikke overtræder koranloven, men hvor beskueren interagerer med kunstværket på en utilbørlig måde (ex. med slag, nøgenhed, gestikulationer)?

Spørgsmål til de konkrete værker, der er sendt til ministeren:

- Må jeg offentliggøre fotos af værket på min hjemmeside www.firoozehb.com?
- Må jeg offentliggøre fotos af værket på mine sociale medieplatforme?
- Må museer, kunsthaller, gallerier mv. udstille værket?
- Må danske medier offentliggøre værket?
- Må jeg sælge plakater med værket som motiv?
- Må jeg sælge T-shirts, muleposer og andet merchandise med værket som motiv?

Såfremt svaret på ovenstående spørgsmål er nej:

- Må jeg sælge værket til en person eller en organisation, hvis køberens formål ikke er at udstille værket til en større kreds?
- Må jeg sælge værket til et museum eller en kunsthall, hvis formål det netop er at udstille værket til en større kreds?
- Må jeg sælge plakater og andet merchandise med værket som motiv, hvis jeg blot ikke viser værket eller produkterne i offentligheden og således sælger dem ubeset?
- Må jeg sælge værket samt plakater og merchandise til kunder uden for Danmarks grænser?
- Må en person eller virksomhed uden for Danmark sælge værket samt plakater og merchandise til kunder i Danmark?

Med venlig hilsen

Firoozeh Bazrafkan, billedkunstner

info@firoozehb.com